

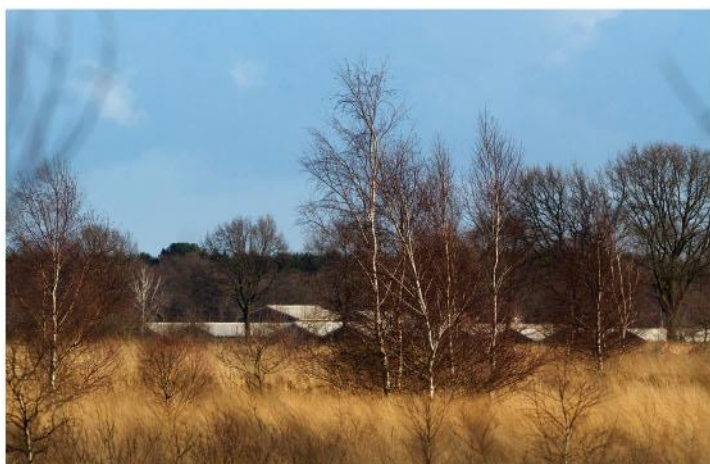

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Sluis Kornwerderzand

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

3 april 2017 / projectnummer: 3061

1. Oordeel over het MER

Het sluiscomplex in de Afsluitdijk bij Kornwerderzand is niet breed en diep genoeg om grote schepen (luxe jachten, kustvaart, binnenvaart) te laten passeren. De Provincie Fryslân wil, mede namens een aantal andere publieke en private partijen¹, het sluiscomplex aanpassen en een aantal vaargeulen in het IJsselmeer verdiepen. Het belangrijkste doel daarvan is de omzet en werkgelegenheid bij scheepswerven langs het IJsselmeer en in Harlingen te vergroten. De aanpassing van de sluis biedt ook kansen voor verbetering van recreatieve voorzieningen en de verkeersveiligheid.

In dit advies geeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder 'de Commissie')² aan of het milieueffectrapport (MER) voldoende informatie geeft om goed onderbouwde besluiten te kunnen nemen, die nodig zijn om de sluis te vergroten en de vaargeulen te verdiepen.

Het MER is goed leesbaar en bevat overzichtelijk beeldmateriaal, waardoor het duidelijk is welke ingrepen waar gaan plaatsvinden. Ook laat het rapport zien welke doelen met het project bereikt worden en welke verschillende oplossingen voor de sluis mogelijk zijn. De milieueffecten daarvan zijn voor het grootste deel goed beschreven. Er is vooral veel aandacht besteed aan de gevolgen voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden, omdat die sterk afhankelijk zijn van welke oplossing gekozen wordt. Het bouwen van een geheel nieuwe sluis betekent dat monumentale waarden verloren gaan, maar biedt ook kansen om nieuwe ruimtelijke kwaliteiten toe te voegen. Anderzijds gaat behoud van het gehele monumentale sluiscomplex ten koste van de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe inrichting.

De Commissie vindt dat in het MER nog informatie ontbreekt die essentieel is om het milieubelang goed te kunnen meenemen in de besluitvorming:

- Voor het besluit over het sluiscomplex is nog onvoldoende aandacht besteed aan de effecten van de aanlegwerkzaamheden op beschermde natuur. Dit geldt vooral voor watervogels en meervleermuizen.
- Voor een besluit over verruiming van de vaargeulen zijn de effecten van het baggeren of onderzuigen zelf en van het storten van de baggerspecie nog onvoldoende beschreven.

De Commissie adviseert om het MER op bovenstaande punten aan te vullen voordat een besluit wordt genomen over de aanpassing van het sluiscomplex respectievelijk het verruimen van de vaargeulen. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader.

¹ Provincies Flevoland, Overijssel en Drenthe, gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen, Fryske Marren, Urk, Kampen, Zwolle en Meppel en de scheepswerven en verladingsrondtes rondom het IJsselmeer.

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3061](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Waarom m.e.r. en toetsing door de Commissie?

Het project bestaat uit het vergroten van de capaciteit van de sluisen, het verdiepen van een aantal vaargeulen in het IJsselmeer en een aantal overige aanpassingen, zoals het vervangen van de bruggen in de A7. Voor de aanpassingen aan het sluiscomplex is een besluit nodig van de gemeente Sudwest-Fryslân over een nieuw bestemmingsplan. Naast het bestemmingsplan zijn diverse andere besluiten en vergunningen nodig.³

Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld. De gemeenteraad van Sudwest-Fryslân heeft de Commissie gevraagd een toetsingsadvies uit te brengen over het MER ten behoeve van het besluit over het bestemmingsplan. Mogelijk wordt het MER in een volgende fase ook gebruikt voor andere besluiten. In het MER (p. 63–64) is aangegeven dat het MER voor deze besluiten ook de noodzakelijke informatie dient te bevatten. De Commissie heeft daarom beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat voor alle benodigde besluiten. Omdat de benodigde informatie voor de te nemen besluiten verschilt is in de volgende paragrafen onderscheid gemaakt tussen de besluitvorming over het sluiscomplex (§ 2.2) en over de vaargeulen (§ 2.3).

2.2 Aanpassing sluiscomplex Kornwerderzand

In deze paragraaf licht de Commissie haar oordeel over het MER toe voor zover relevant voor de besluitvorming over het sluiscomplex. § 2.2.3 heeft betrekking op informatie die volgens de Commissie essentieel is voor de besluitvorming.

2.2.1 Trechtering van alternatieven voor het sluiscomplex

In hoofdstuk 5 is het hoofddoel van het project beschreven: omzetstijging en werkgelegenheid creëren bij met name het scheepswervencluster aan het IJsselmeer en in Harlingen⁴. Voor het bereiken van deze doelstelling is de aanpassing van het sluiscomplex Kornwerderzand niet de enig mogelijke oplossing. Daarom is in het MER een afweging op hoofdlijnen gepresenteerd van andere mogelijke oplossingen. De zogenaamde trechtering van alternatieven is gebaseerd op negen criteria, vooral gericht op haalbaarheid en draagvlak.

De globale beoordeling van alternatieve oplossingen maakt duidelijk dat aanpassing van het sluiscomplex Kornwerderzand de meest voor de hand liggende optie is. De conclusie dat *Kornwerderzand* het enige redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief is, is volgens de Commissie weinig overtuigend onderbouwd. De argumenten om het alternatief *Aanpassen vaarroute en schutcomplex Den Oever* niet verder te onderzoeken (juridische haalbaarheid,

³ Voor aanpassing van de sluisen moet een Projectplan Waterwet worden opgesteld door de waterbeheerder (Rijkswaterstaat). Dit Projectplan moet worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân. Verder zullen vergunningen of ontheffingen nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming en mogelijk in het kader van de Ontgrondingenwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

⁴ Dit is de verkorte weergave van de doelstelling. Voor de uitgebreide beschrijving van de hoofddoelstelling en nevendoe-
len zie pagina 68 van het MER.

meeoppelkansen, bestuurlijk draagvlak en draagvlak onder belanghebbenden) lijken weinig 'hard'. Aan de andere kant lijkt het alternatief Den Oever geen evidente milieuvoordelen te hebben boven Kornwerderzand. Daarom beschouwt de Commissie het niet verder onderzoeken van dit alternatief niet als een essentiële tekortkoming van het MER. Mocht uit een nadere analyse blijken dat het alternatief Kornwerderzand tot onaanvaardbare (milieu)effecten op beschermde natuur leidt, dan zou het alternatief Den Oever alsnog in beeld kunnen komen. Zie § 2.2.3 van dit advies.

2.2.2 Effecten in de realisatiefase

De Commissie constateert dat de ingrepen per variant in de realisatiefase niet in detail zijn beschreven in het MER. Tekeningen en kaartjes geven inzicht in ontwerp en locaties en in de tekst worden maatvoering en hoeveelheden (bijvoorbeeld verplaatsing van grond) vermeld. De benodigde tijd voor de uitvoering en de uitvoeringsperiode(s) wordt echter niet beschreven. Het ligt voor de hand dat de details van de realisatiefase pas bij de verdere detaillering van het project worden uitgewerkt. Hierdoor zijn de (tijdelijke) effecten in de realisatiefase nog in hoge mate onzeker. Op hoofdlijnen zijn de effecten wel te beoordelen, maar in de winterperiode kunnen vooral effecten op watervogels tegenvallen. Dit is van belang bij de toetsing van de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Zie verder § 2.2.3 en § 2.3.

2.2.3 Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

Het plangebied wordt begrensd door de Natura 2000-gebieden Waddenzee en IJsselmeer. De gevolgen van het project voor deze gebieden zijn beschreven in hoofdstuk 9 (Natuur) van het MER en Bijlage 3 (Passende beoordeling/Natuurtoets). Significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) van de Natura 2000-gebieden worden in de Passende beoordeling (PB) uitgesloten. De Commissie vindt de onderbouwing van deze conclusies niet goed navolgbaar. In de navolgende tekst licht ze dit nader toe.

Benodigde kerninformatie

In de PB wordt voor Waddenzee (p. 93) en IJsselmeer (p. 98) geconcludeerd dat geen significante effecten op watervogels optreden. De Commissie meent dat voor de onderbouwing van deze conclusie in ieder geval de volgende vragen beantwoord moeten worden:

- a) hoeveel exemplaren van de relevante soorten bevinden zich (ordegrootte) binnen de verstoringscontour?
- b) hoe wordt het gebied gebruikt door rustende en (overdag en/of 's nachts) foeragerende watervogels?
- c) Wat zijn de gevolgen voor het leefgebied van deze watervogels van het project afzonderlijk en in cumulatie?
- d) wat is de effectiviteit van (mitigerende) maatregelen?
- e) wat zijn de (cumulatieve) gevolgen voor de IHD?

Vogels binnen de verstoringscontour

Op grond van de verstoringscontour^{5, 6} volstaat het niet om alleen de watervogels in telgebied 39 (dat ca. 1.500m breed is, pag. 53) bij de beoordeling te betrekken. De daaraan grenzende telgebieden dienen eveneens in beschouwing te worden genomen. Van sommige soorten zoals Kuifeend, Topper en Wulp bevinden zich (overdag) betekenisvolle aantallen in de telgebieden⁷, en daarmee (deels) binnen de verstoringscontour. Onduidelijk is hoe het gebied binnen de verstoringscontour 's nachts wordt gebruikt door watervogels. Dit klemt omdat duikeenden vooral 's nachts naar voedsel (schelpdieren en andere kleine bodemorganismen) zoeken en omdat zich in het studiegebied ook een slaappleats van de Wulp bevindt. Deze soorten bevinden zich onder of rond de IHD.

Cumulatie

De gevolgen zijn niet navolgbaar (kwantitatief) beschouwd in samenhang met andere projecten in de directe omgeving waaronder Versterking Afsluitdijk, Windpark Fryslân en de Vis-migratierivier. Ook hier gaat het ten dele om langlopende projecten. Gezamenlijk kan de doorlooptijd zo lang zijn dat, in het licht van de IHD, niet zonder nadere motivatie over een tijdelijke effect kan worden gesproken.

Uitwijkmogelijkheden

De Commissie volgt de redenering niet dat er bij verstoring voldoende uitwijkmogelijkheden zijn in het overige deel van de Waddenzee (pag. 94) en het IJsselmeer (pag. 98), waardoor er geen effecten optreden. Indien het gaat om het uitwijken van vogels kan het om een negatief effect gaan, omdat dan moet worden uitgeweken naar leefgebied van (veel) mindere kwaliteit, met gevolgen voor de conditie en winteroverleving van de soorten in kwestie. Uitwijkmogelijkheden dienen derhalve te worden onderbouwd⁸, rekening houdend met cumulatie.

Meervleermuis

Effecten voor de Meervleermuis worden uitgesloten omdat 's nachts niet wordt gewerkt. Deze soort is gevoelig voor verstoring door kunstlicht. Indien in de donkere uren inderdaad geen kunstlicht aanwezig is dan acht de Commissie dit afdoende gemotiveerd. Bij de effectbeoordeling op vogels wordt echter een verstoringscontour voor licht (0,1 Lux) gehanteerd. Indien 's nachts actieve watervogels of slaappleatsen van vogels verstoord kunnen worden door kunstlicht dan zou dit bij Meervleermuizen ook het geval kunnen zijn.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over de aanpassing van het sluis-complex dat in een aanvulling op het MER/de PB een nadere onderbouwing wordt gegeven van de conclusie dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied IJsselmeer kan worden uitgesloten. Speciale aandacht is daarbij nodig voor de tijdelijke effecten in de aanlegfase, in cumulatie met andere activiteiten.

⁵ Op pag. 42 wordt een verstoringscontour van 200m rondom de bouwlampen berekend. De berekening kan de Commissie niet goed volgen. Voorts wordt 'een extra grote contour' (straal?) van 400m genoemd voor lichtverstoring door de sluis (pag 72) en 250m voor werkzaamheden aan de infrastructuur. De Commissie interpreteert de informatie zo dat een straal van 400m als verstoringscontour voor licht wordt gehanteerd.

⁶ De 65 dB(A) is aangehouden als ondergrens voor verstoring van watervogels door heiwerkzaamheden (piekgeluiden). Dit werpt de vraag op wat de bovengrens is. Op grond van de figuur op pag. 86 ligt die mogelijk op 1.000m.

⁷ Althans in de periode 2007-2012.

⁸ Rekening houdend met voedselbeschikbaarheid, rust- en slaappleatsen en daarmee verband houdende energetische aspecten.

2.2.4 Zoutindringing

Via de schutsluizen vindt in de huidige situatie een zekere mate van zoutindringing vanuit de Waddenzee naar het IJsselmeer plaats. Volgens pagina 130/131 van het MER leidt de aanpassing van het sluiscomplex tot een relatief sterke toename van de zoutindringing (89% volgens eerste berekeningen). Omdat een toename van het zoutbezwaar op het IJsselmeer ongewenst is, stelt het MER dat mitigerende maatregelen toegepast moeten worden. Omdat er van uit gegaan wordt dat mitigerende maatregelen genomen worden, worden de effecten van zoutindringing neutraal gescoord. De Commissie plaatst hierbij de volgende kanttekeningen:

- In beginsel is sprake van een toename van het zoutbezwaar. Het is methodisch onjuist om een neutrale score toe te kennen als mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Bovendien zijn de mitigerende maatregelen nog niet in het MER uitgewerkt en onderzocht op haalbaarheid en effectiviteit. De Commissie vindt het aannemelijk dat afdoende maatregelen voorhanden zijn, maar het is niet duidelijk welke omvang deze maatregelen zullen krijgen.
- Uitgangspunt van de effectbeoordeling is dat het zoutbezwaar niet mag toenemen. De Commissie mist hierbij een beschouwing over het zoutbezwaar op het IJsselmeer in breder perspectief. In samenhang met andere initiatieven in het studiegebied (zoals de vismigratierivier) zou gezocht kunnen worden naar mogelijkheden om het zoutbezwaar te verminderen.

De Commissie adviseert om bovenstaande aandachtspunten mee te wegen bij de besluitvorming en de nadere uitwerking van de voorgenomen aanpassingen aan het sluiscomplex.

2.2.5 Ruimtelijke kwaliteit, landschap en cultuurhistorie

Hoofdstuk 10 van het MER gaat uitgebreid in op de huidige situatie en effecten ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, landschap en cultuurhistorie. De beschrijving van de kernkwaliteiten van Kornwerderzand is gebaseerd op het Masterplan Beeldkwaliteit Afsluitdijk. Daarnaast zijn de monumentale waarden van het plangebied (objecten sluizen, kazematten, beschermd dorpsgezicht) uitvoerig geanalyseerd en gewaardeerd.

De effectbeschrijving is uitgevoerd op zowel structuurniveau (ruimtelijke kwaliteiten geheel, beschermd gezicht, Stelling van Kornwerderzand) als objectniveau (afzonderlijke bouwkundige objecten). Op structuurniveau is goed gekeken naar ruimtelijke relaties, zoals de zichtlijnen tussen de kazematten en de sluizen. Het spanningsveld tussen ruimtelijke kwaliteit (waarbij de kwaliteit van nieuwe inrichting verkozen wordt boven monumentale waarden) en cultuurhistorische waarden (waarbij de monumentale waarden de nadruk krijgen) komt in het MER duidelijk tot uitdrukking.

De analyse van de effecten leidt uiteindelijk tot een synthese in het MER waarin het spanningsveld tussen ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische waarden nogmaals wordt benadrukt en waar aangegeven wordt dat het van belang is hier een balans in te vinden. Het MER geeft echter geen handvatten voor deze balans, bijvoorbeeld door mogelijkheden te benoemen het spanningsveld zoveel mogelijk op te lossen of tenminste tegenstrijdige waarden te prioriteren.

Uit het ontwerp-bestemmingsplan blijkt dat gekozen is voor de variant "verbreding grote schutsluis". De afweging die daarbij is gemaakt over het benoemde spanningsveld tussen

ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische waarden is daarin niet onderbouwd. De Commissie adviseert om in het definitieve besluit te motiveren hoe de effecten op landschap en cultuurhistorie daarin zijn meegewogen.

2.3 Effecten van verruiming van vaargeulen

Omdat het sluiscomplex geschikt gemaakt zal worden voor schepen met een grotere diepgang dienen ook de vaargeulen op het IJsselmeer deze diepgang te kunnen faciliteren. Daarvoor moeten enkele vaargeulen worden verdiept tot -5,50 meter NAP. Het MER beschrijft op hoofdlijnen de effecten van twee varianten voor deze verdieping: baggeren of onderzuigen.

Baggerwerkzaamheden

In de Passende beoordeling (PB) is aangegeven dat verstoring kan optreden door verdieping van de vaargeul. Deze effecten zijn volgens de PB 'zeer tijdelijk en verwaarloosbaar klein' waardoor de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) niet negatief worden beïnvloed. Het baggeren kan ook vertroebeling veroorzaken. Zichtjagende watervogels, die zich ten dele onder de IHD bevinden zijn volgens de PB evenwel al verstoord en verdwenen. Aangegeven wordt dat er buiten de verstoringcontour van de vaargeul voldoende alternatief voedselgebied voor vogels over is (p. 91). De doorlooptijd en de tijd van het jaar waarin de werkzaamheden (kunnen) plaatsvinden zijn echter niet beschreven (zie ook § 2.2.2 van dit advies). De conclusies over de gevolgen van het baggeren kan de Commissie daarmee niet goed beoordelen.

Vrijkomende baggerspecie

Bij de variant *baggeren* komt circa 1,64 miljoen m³ baggerspecie vrij. Mogelijk kan deze worden toegepast in de projecten vismigratierivier en Makkumer Noordwaard, maar mogelijk moet de baggerspecie (tijdelijk) elders gestort worden. Pagina 97 van het MER stelt dat de effecten van het verspreiden van de baggerspecie kwalitatief zijn beschouwd, maar dit is in het MER niet terug te vinden.

Van de variant *onderzuigen* wordt gesteld dat voor zandwinning door onderzuiging reeds een Natuurbeschermingswetvergunning aanwezig is. Het MER maakt niet inzichtelijk voor welke locaties en onder welke voorwaarden onderzuiging vergund is. Bovendien wil dit niet zeggen dat op de betreffende locaties geen (cumulatieve) effecten kunnen optreden.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over verruiming van de vaargeulen dat in een aanvulling op het MER/de PB nader in wordt gegaan op de effecten van verruiming van de vaargeulen, inclusief de effecten van het storten van de baggerspecie. Ga bij onzekerheden uit van de 'worst case'⁹ en beschrijf maatregelen waarmee deze effecten gemitigeerd kunnen worden.

⁹ Pagina 64 van het MER stelt: *In dit MER is voor een volledig beeld van de effecten van het totale project, uitgaande van de slechtst mogelijke situatie, rekening gehouden met het ruimtebeslag en de effecten van de werkzaamheden aan de vaargeul.*

Archeologie

In het MER wordt ingegaan op gevolgen van de verruiming van de vaargeulen voor archeologische waarden. Voor de bodem van het IJsselmeer gelden hoge verwachtingswaarden (sporen uit de Steentijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd waaronder scheepswrakken en vliegtuigwrakken). Omdat de aanleg van de huidige vaargeulen al tot verstoring heeft geleid is de verwachtingswaarde bijgesteld naar middelhoog. Vanwege het ontbreken van gegevens wordt het effect van vaargeulverruiming als negatief beoordeeld.

De Commissie constateert dat de effecten op archeologische waarden nog onzeker zijn, waarmee de negatieve score terecht is. Er zijn geen alternatieven voor de te verdiepen vaargeulen, waardoor aanvullende informatie op dit moment niet noodzakelijk is voor de besluitvorming. In het MER wordt aanbevolen meer bureauonderzoek te doen en bij vervolgonderzoek de AMZ-cyclus te doorlopen.¹⁰ De Commissie acht aanvullend bureauonderzoek weinig zinvol. Zij adviseert om bij besluitvorming de AMZ-cyclus te verduidelijken, door aan te geven welke vervolgonderzoeken (bijvoorbeeld side scan sonar, booronderzoek etc) voor de vaargeulsegmenten worden uitgevoerd en wanneer deze worden ingezet.

¹⁰ De AMZ-cyclus is een procedure binnen de archeologische monumentenzorg (AMZ) in Nederland. De cyclus is veranderd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) als een verplicht werkproces. De cyclus omvat drie stadia, namelijk inventariseren/waarderen, selecteren en maatregelen nemen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Provincie Fryslân (mede namens de provincies Flevoland, Overijssel en Drenthe, de gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen, Fryske Marren, Urk, Kampen, Zwolle en Meppele en de scheepswerven en verladingsrondtes rondom het IJsselmeer)

Bevoegd gezag: Gemeente Súdwest Fryslân

Besluit: Vaststelling van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D3.1

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D3.1

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: De Provincie Fryslân is initiatiefnemer voor de realisatie van uitbreiding van het sluiscomplex in de Afsluitdijk bij Kornwerderzand. Daarmee zal de sluis geschikt worden voor grotere schepen (beroepsvaart en grote jachten). De aanpassing van de sluis gaat gepaard met verdieping van een aantal vaargeulen in het IJsselmeer. Voor de aanpassingen aan het sluiscomplex is een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Súdwest-Fryslân nodig. Voor de besluitvorming hierover wordt de m.e.r.-procedure doorlopen. Het MER wordt mogelijk in een later stadium ook gebruikt voor vergunningsverlening over de verruiming van de vaargeulen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van: 24 juli 2015

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 27 juli tot en met 7 september 2015

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 14 juli 2015

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 24 september 2015

Ter inzage legging MER: 10 februari 2017

Voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 3 april 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. A.J. Bliet

dhr. ir. C. van der Giessen

dhr. drs. P.J. Jongejans (secretaris)

dhr. drs. M.A. Kooiman

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende

informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3061](#) in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft kennis genomen van 3 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 29 maart 2017 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

